

7/1115, 1116, 1117, 1118

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 239
Konu : Soru Önergeleri

01.2008
17 OCAK 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 13.12.2007 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-2223 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan Mersin Milletvekili İsa GÖK'e ait 7/1115, İstanbul Milletvekili Ayşe Jale AĞIRBAŞ'a ait 7/1116, İstanbul Milletvekili Hasan MACİT'e ait 7/1117 ve Adıyaman Milletvekili Şevket KÖSE'ye ait 7/1118 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1-Görüş 7/1115 (2 sayfa)
- 2-Görüş 7/1116 (2 sayfa)
- 3-Görüş 7/1117 (2 sayfa)
- 4-Görüş 7/1118 (2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Şevket KÖSE****Adıyaman Milletvekili****Esas No****:7/ 1118**

9. Kalkınma Planı öncesinde toplanan; İçki, Tütün ve Tütün Ürünleri Sanayi Özel İhtisas Komisyonu'nun raporuna yansıyan bir biçimde, Tarım Reformu Uygulama Projesi kapsamında, 2002'den beri uygulanan Alternatif Ürün Programı ile tütün alımlarının azaltılmasına gidilmektedir. 9. Kalkınma Planı'nın kendisinde ise tütünde kamunun payının azaltılması hedef olarak koyulmuştur. Ayrıca, TEKEL özelleştirmesi ile de uygulaması görülmektedir. Adıyaman ilimizin en önemli tarımsal geçim kaynağı, bilindiği gibi tütündür. Ancak; Adıyaman'da 2000 yılında 19.038 hektar olan tütün ekim alanı, 2006 yılına gelindiğinde 7.577 hektara gerilemiştir. Bu kapsamda:

SORU 1) 2008 yılı içerisinde bu rakam daha da düşürülecek midir?

SORU 2) 2008 içerisinde, tütün üretimi azaltılacaksa öngörülen rakam ne olacaktır?

SORU 3) 2000 yılından beri tütün üretiminin her yıl azaltıldığı göz önüne alınırsa Adıyaman'da tütün üretimine son vermek gibi bir düşünce mi vardır?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca uygulamaya konulan Alternatif Ürün Projesi ile Adıyaman, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkari, Malatya, Mardin, Muş, Siirt ve Van olmak üzere 11 ilde tütün yerine alternatif ürünler yetiştirilmesi planlanmış ve 9000 hektar alanda tütün üretiminden vazgeçilmesi hedeflenmiştir.

Tütün üretiminden vazgeçen üreticilerimize, bu alanlarda üretmeyi istedikleri ürünlerin girdilerini ve vazgeçme nedeniyle uğrayacakları kayıplarını karşılamak üzere 3 yıl boyunca her yıl dekara 80 ABD doları destek verilmiştir.

Tütün üreticilerine tütün üretiminden vazgeçip yerine alternatif ürün olarak sunulabilecek ürünler; yağlı tohumlu bitkiler (soya fasulyesi, yerbıstığı, kanola, yağlık ayçiçeği), yem bitkileri, meyvecilik (badem, antepfıstığı), bağcılık, sebzeçilik (özellikle açıkta domates) olarak belirlenmiştir.

Projeye bugüne kadar 6.797 üretici başvurmuştur. Başvurular çerçevesinde, Adıyaman ilinde toplam 6.158 üretici 29.480 dekar alanda tütün üretiminden vazgeçmiş ve üreticilere 2.358.365 ABD doları ödeme yapılmıştır.

Esas itibarıyla tütün üretimini tercih etmek üreticiye bağlı olmakla birlikte, alımlar Tekel A.Ş. ile üretici arasında yapılan sözleşme çerçevesinde yapılmaktadır. Sözleşme yapmayan üreticiler ise ürünlerini tüccarlara satmaktadırlar. Bu noktada Bakanlığımızın tütün alımıyla ilgili olarak herhangi bir uygulaması ya da yaptırımı bulunmamaktadır.

Konuyla ilgili olarak Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumundan alınan cevabi görüş aşağıda yer almaktadır.

Bilindiği üzere 09/01/2002 tarih ve 24635 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4733 sayılı Kanun, Tütün ve tütün mamullerinin Türkiye'de üretimine, iç ve dış alım ve satımına ilişkin usul ve esasları düzenlemiştir.

Mer'î mevzuat doğrultusunda, firmalar kendi üretim ve alım-satım politikalarını belirlemektedir. Tekel A.Ş. Yaprak Tütün İşletme Müdürlükleri, üretim merkezlerinde yazılı sözleşme esasına göre tütün üretiminin yapılıp yapılmayacağını, üretim yapılacaksa üretilecek tütünün menşei, üretim miktarını ve üretici sayısını tespit ederek alım-satım politikasını oluşturmaktadır. Bu nedenle Adıyaman ve bağlı üretim merkezlerinde yazılı sözleşme esasına göre yapılacak üretim için üretici kotasını Tekel A.Ş. belirlemektedir. 28/03/2006 tarih ve 26122 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5478 sayılı Kanun, "... 2005 ürün yılı için sözleşme imzalanan üreticiler ile anılan yılda sözleşme yapılan miktarları aşmamak koşuluyla 2006 ve 2007 ürün yılları için tütün üretim ve alım satım sözleşmesi imzalayabilir." hükmünü getirmiştir. İlgili Kanun gereği, Tekel A.Ş. 2005 ürün yılında sözleşme yaptığı üretici ile aynı miktarda sözleşme yapmak koşuluyla 2006 ve 2007 ürün yıllarında da sözleşmeli üretim yaptırmıştır. Ancak 2008 ve sonrasındaki ürün yıllarında Tekel A.Ş.'nin Adıyaman ve bağlı üretim merkezlerinde tütün üretimi yaptırıp yaptırmayacağı hususundaki belirsizlik devam etmektedir.

Adıyaman ve bağlı üretim merkezlerinde, özel sektöre ait bir firma, 2007 ürün yılında 560 ton tütün üretimini öngörmekte, 2008 ürün yılında ise bu üretim miktarını 1.500 tona çıkarmayı hedeflemektedir.

Tekel A.Ş.'nin sigara biriminin özelleştirilmesine ilişkin çalışmalar devam etmekte olup, bu doğrultuda Tekel A.Ş. 2008 yılında tütün üretimi üzerine sözleşme yapıp yapmayacağını Kuruma bildirmemiştir.

4733 sayılı Kanunla tütün üretimi serbest piyasa koşullarına bırakılmıştır. Tekel A.Ş. ihtiyacı doğrultusunda sözleşme yaptığından 2002 yılından itibaren Adıyaman ve bağlı üretim merkezlerinde tütün üretimi düşmekte olup, planlı bir azaltma söz konusu değildir. Bununla birlikte özel sektöre ait firmalar ihtiyaçları doğrultusunda sözleşmeli üretim yaptırmaktadır. Ancak özel sektöre ait firmaların aldıkları tütün miktarı geçmişteki üretim seviyesine çıkmamıştır. Bu nedenle üretim azalması söz konusudur.